

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

423

Vragen van het lid **Belhaj** (D66) aan de Staatssecretaris van Defensie over *het bericht «Militairen zonder handschoenen in ijskoud Polen»* (ingezonden 3 oktober 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Visser** (Defensie) (ontvangen 29 oktober 2018).

Vraag 1

Kent u het bericht «Militairen zonder handschoenen in ijskoud Polen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat militairen het moeten doen met kogelwerende vesten waarvan de beschermende delen al jaren over datum zijn? Klopt het dat daar zelfs vesten bijzitten van negen jaar oud? Klopt het dat de Verenigde Staten deze vesten direct weggooit na het bereiken van de houdbaarheidsdatum?

Antwoord 2

Het Nederlandse Ministerie van Defensie hanteert geen vaste houdbaarheids-termijn voor kogelwerende vesten. Vesten die in omloop zijn worden vervangen wanneer ze zijn beschadigd, technisch verouderd of niet meer aan de eisen van de gebruikers voldoen. Zie tevens kamerbrief inzake «Antwoord op kamervragen over kleding en uitrusting» d.d. 26 oktober 2018 (Kamerstuk 27 830, nr. 270). Navraag door het KCT leert dat de Verenigde Staten geen eenduidig beleid voeren in dezen.

Vraag 3

Wat zijn de veiligheidsvoorschriften wanneer het gaat om kogelwerende vesten? Aan welke normen en standaarden moeten kogelwerende vesten voldoen?

¹ Telegraaf, 02 Oktober 2018; <https://www.telegraaf.nl/nieuws/2625906/militairen-zonder-handschoenen-in-ijskoud-polen>

Antwoord 3

De vesten moeten voldoen aan de eisen die vastgelegd zijn in het programma van eisen. Ballistische artikelen die door Defensie zijn verworven, worden getest voorafgaand aan de afname van de eerste serie, de zogenaamde validatieserie. Ook worden daaropvolgende leveringen gekeurd. Ten slotte worden de ballistische artikelen voorafgaand aan opslag en verstrekking steekproefsgewijs getest door TNO. Deze testen omvatten ook fysieke ballistische testen. Dit betreft de algemene situatie voor de standaard scherfvesten binnen Defensie. Zie, voor de specifieke situatie bij het KCT, tevens de kamerbrief inzake «Antwoord op kamervragen over kleding en uitrusting» d.d. 26 oktober 2018 (Kamerstuk 27 830, nr. 270).

Vraag 4 t/m 8

Waarom worden kogelwerende vesten waarvan de garantiedatum is vervallen niet direct vervangen? Hoe waarborgt u de veiligheid van Nederlandse militairen wanneer de fabrikant niet meer garant staat voor de werking van kogelwerende vesten?

Kunt u de fabrikant aansprakelijk stellen wanneer er onverhoopt slachtoffers vallen door ondeugdelijke kogelwerende vesten waarvan de garantiedatum is vervallen?

Zijn er orders geplaatst om de eerder genoemde vesten te vervangen? Zo ja, wanneer worden deze verwacht en wat wordt er in de tussentijd gedaan met de vesten die over de datum zijn?

Klopt het dat alle kogelwerende vesten met vervallen garantiedatum vóór een uitzending worden getest door TNO?

Hoe waarborgt u de veiligheid van militairen tijdens oefeningen wanneer zij verplicht kogelwerende vesten moeten dragen? Test TNO ook alle kogelwerende vesten voorafgaand aan een oefening?

Antwoord 4 t/m 8

Kogelwerende vesten worden gebruikt zo lang zij in goede staat zijn. Na vragen van medewerkers van het KCT eind augustus 2018 over de garantiedatum van de kogelwerende platen in de individuele ballistische bescherming van het KCT is direct actie ondernomen. De garantietermijn voor de kogelwerende vesten en de ballistische platen daarin, geeft aan wanneer de verantwoordelijkheid voor het herstel van eventuele gebreken van het product overgaat van leverancier naar het Ministerie van Defensie. Vanwege de verlopen garantiedatum bij de kogelwerende vesten van het KCT zijn alle platen bij TNO aangeboden om te testen of het keramiek nog intact is. Dat bleek bij de overgrote meerderheid het geval (meer dan 90%). De reden dat sommige platen niet door de test kwamen was val- en/of stootschade. Platen die fysiek beschadigd zijn door gebruik (bijvoorbeeld na een val) werden en worden zekerheidshalve vervangen.

Er is vastgesteld dat ook na de garantietermijn van de leverancier van de kogelwerende vesten, mits in goede staat, de vesten nog aan de eisen voldoen. Onderzoek heeft tot op heden steeds aangetoond dat de beschermende eigenschappen van de, in de Nederlandse kogelwerende vesten gebruikte materialen niet achteruitgaan door expiratie (wel door directe fysieke beschadiging).

Om, zo lang de uitslag van het TNO-onderzoek niet bekend was, zeker te weten dat personeel van het KCT bij inzet over kwalitatief goede bescherming kan beschikken, zijn de ingezette eenheden zo snel mogelijk van nieuwe kogelwerende platen voorzien. Tevens zijn voldoende nieuwe platen besteld om als voorraad te dienen mocht er snel behoefte zijn aan nieuwe platen. De oude platen die na controle goed waren bevonden zijn toegevoegd aan de voorraad.

Inmiddels is de controle met röntgenapparatuur onderdeel geworden van de controle op kwaliteit van kogelwerende platen bij het KCT. Visuele controle en steekproefsgewijze ballistische testen waren al onderdeel van het beleid en blijven dat. Bij geconstateerde val- of stootschade worden de beschadigde onderdelen vervangen.

Er zijn nieuwe platen van hetzelfde type verworven en tevens loopt er nog een bestelling voor extra platen om voldoende ruilvoorraad te hebben mochten er onverwacht meerdere platen moeten worden vervangen, ook als

levertijden van de leverancier oplopen. De veiligheid van de militairen die deze beschermende ballistische materialen gebruiken is hiermee gewaarborgd.

Vraag 9

Wat zijn de voorschriften wat betreft het dragen van brandwerend ondergoed tijdens oefeningen en missies?

Antwoord 9

Er zijn geen algemene voorschriften die het dragen van brandwerende kleding voorschrijven bij oefeningen en missies. Wel kan een Defensieonderdeel dit specifiek aangeven. CLSK heeft bijvoorbeeld voor vliegers en brandweerpersoneel deze aanvullende eis gesteld.

Vraag 10

Klopt het dat militairen van de Luchtmobiele Brigade begin dit jaar tijdens een oefening een brandende barricade over moesten zonder brandwerend ondergoed? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot de veiligheidsvoorschriften? En waarom is dit brandwerend ondergoed niet beschikbaar gesteld?

Vraag 10

Klopt het dat militairen van de Luchtmobiele Brigade begin dit jaar tijdens een oefening een brandende barricade over moesten zonder brandwerend ondergoed? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot de veiligheidsvoorschriften? En waarom is dit brandwerend ondergoed niet beschikbaar gesteld?

Vraag 11

Biedt een gevechtspak te allen tijde voldoende bescherming tegen brand tijdens een oefening of missie bij vuur?

Antwoord 11

De bescherming die kleding kan bieden tegen vlammen en vuur is beperkt. Kleding kan de gebruiker enige tijd afschermen van de directe inwerking van vlammen en vuur op de huid. Deze tijdsduur is afhankelijk van de intensiteit van de vuurhaard, het aantal kledinglagen en de samenstelling van die lagen. Bij de aanschaf van kleding wordt een afweging gemaakt tussen het risico van brand, de mogelijkheden die kleding biedt de gebruiker hiertegen te beschermen, draagcomfort en duurzaamheid. Deze afweging zal per gebruikersgroep en operatie verschillen.

Vraag 12

Wat zijn de voorschriften binnen Defensie voor wat betreft het verschaffen van (winter)jassen en handschoenen op oefeningen en missies? Klopt het dat dit pas wordt verstrekt bij temperaturen van min 5 en kouder? Wat als de temperaturen toch kouder oplopen?

Antwoord 12

Er zijn geen specifieke voorschriften voor het verstrekken van winterjassen en handschoenen bij oefeningen en missies. Het Defensieonderdeel bepaalt de kledingpakketten van militairen. De werkgever heeft wel een verantwoordelijkheid om te voorzien in voldoende juiste kleding en uitrusting.

Vraag 13 t/m 16

Klopt het dat tijdens oefening Bison Drawsko in Polen eenheden het zonder jassen en handschoenen moesten doen? Zo ja, kunt u dit toelichten? Hoeveel meldingen van bevroeringsverschijnselen zijn er gemeld bij Defensie in het jaar 2017? Hoeveel van deze meldingen betreffen de oefening Bison Drawsko?

Hadden de bevroeringsverschijnselen en verwondingen voorkomen kunnen worden met het juiste materieel (jassen en handschoenen)? Waarom zijn eenheden die meededen aan Bison Drawsko niet voorzien van deugdelijk materieel?

Klopt het dat militairen zelf handschoenen hebben moeten kopen bij de oefening Bison Drawsko? Zo ja, hoe duidt u dat en zijn deze militairen gecompenseerd voor de extra kosten?

Antwoord 13 t/m 16

Vanuit de brigade die deelnam aan Bison Drawsko zijn bij de ongeveer 3500 deelnemende militairen ongeveer 35 gevallen van koudeletsel gemeld, voornamelijk verweekte voeten. De oefening is uitgevoerd met de standaarduitrusting.

Elke militair beschikt over een standaard buitenjas en handschoenen. Het klopt wel dat er voor enkele eenheden niet de benodigde kleding voorhanden was om te werken tijdens extreem lage temperaturen. Dit betrof vooral personeel van onderhoudsdiensten en het tekort betrof voornamelijk speciale handschoenen.

Pas na aanvang van de oefening is aanvullende kleding hiervoor aangevraagd door de eenheid. De eerste levering hiervan is gedurende de oefening nog binnengekomen, de tweede levering na afloop van de oefening. Dit is in de evaluatie ook opgemerkt en heeft onder andere geleid tot het stellen van een grote behoefte aan koudweertuistrusting in 2017 door het CLAS.

Als militairen in incidentele gevallen toestemming krijgen om uitrusting zelfstandig aan te schaffen, kunnen zij daarvoor een voorschot aanvragen en het betaalde bedrag declareren. Het kan overigens altijd voorkomen dat een militair er voor kiest om zelf uitrusting aan te schaffen hoewel Defensie hem of haar van uitrusting heeft voorzien.

Vraag 17

Klopt het dat eenheden die werken met de mini-mitrailleur brandwonden kunnen oplopen door het ontbreken van de juiste standaard?

Antwoord 17

Onze militairen krijgen voldoende beschermende kleding uitgereikt om zichzelf te beschermen tegen rondvliegende hulzen. Het kan een enkele keer voorkomen dat een huls ergens tussen huid en kleding land. Dat is een geaccepteerd risico, wanneer regelmatig schietoefeningen worden gehouden.

Vraag 18

Zijn de mini-mitrailleurs, die in gebruik zijn bij Defensie, voorzien van juiste standaarden? Zo nee, waarom niet? Geldt dit ook voor ander materieel? Kunt u dit nader toelichten?

Antwoord 18

De Mini-mitrailleur is door de fabrikant voorzien van een geïntegreerde voorsteun. Deze is normaal gesproken ingeklapt, maar kan worden uitgeklaapt om als voorsteun van het wapen te dienen. Deze voorsteun heeft geen invloed op het risico dat de schutter geraakt zou kunnen worden door uitgeworpen hulzen.

Vraag 19

Kunt u de gestelde vragen zo spoedig als mogelijk beantwoorden, in ieder geval vóór het plenaire debat over militairen die hun eigen kleding moeten aanschaffen?

Antwoord 19

Ja.